

SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número

— Quan faré de "Doña Inés"
en "La Ninfa" aquesta nit,
deixaré al public encés...
pro encar l' encendria més
si surtís ab tal vestit.

Jopia fot. de Esplugas

Un turno en contra

Sobre una corrida y un periódich

Al pëndrens la setmana passada en só de bro-
ma lo tema de la corrida de toros de Bene-
ficiencia que projectá *El Liberal* d' aquesta
ciutat, ab l' objecte d' extingir, *nada menos*, la men-
dicitat en la urbe barcelonina, 'ns créyam deixar lo
punt suficientment discutit, considerantlo mereixe-
dor á lo més d' una senzilla *xirigota*.

No ha sigut aixís. Divendres passat *El Lliberal*
nos doná una sorpresa en combinació ab tretze se-
nyors i tretze, número fatal ab tretze edils de 'ls
que 'l c'iciquisme va elegir pera administrar los in-
teressos de la ciutat y que per lo vist han cregut
que 'ls cabals que la ciutat paga, dehuen posarse
á la disposició de las empresas periodísticas quan
aquestas, sota la capa de realisar un acte benéfich,
lo que buscan en realitat es donarse un reclám com
una casa.

Además, desde la setmana passada ensá, lo tema
de la tant socorreguda corrida de toros de Bene-
ficiencia ha donat joch de debó. Tots els periódichs
hi han ficat cullerada y com qu' encara no s' ha dit
la última paraula sobre aquest assumpto, 'ns hem
de pendre la llibertat d' exircir de *piqueros* de tanda
y ploma en ristre hem de clavarli unas quantas
puyas á n' aquest *bicho* que, tirántselas de noble, no
es més que un *marrajo* tendenciós y carregat de se-
gonas intencions.

*
**

La sortida d' un periódich á la madrilenya en
nostra ciutat y en las circunstancias actuals, fou una
verdadera equivocació que sufrí la empresa perio-
dística més poderosa d' Espanya. Allá en las elu-
cubracions teóricas de son consell d' administració
y devant d' una junta d' accionistas que emplean
els seus diners en fer diaris com altres 'ls aplican
á montar fabricas de sucre, 's cregué que Catalunya
era terreno abonat per deixarse esquilar tontament
ab las manyaguerias del *quinyonisme andante*; 's cre-
gué que la regió consumiria forsa milers de mans
de paper escrit á lo *quijote* y que tot aixó 's traduh-
ria en ópima cullita de pessas de cinch céntims.
¡Equivocació supinal!

Aixó va ser possible en la época d' una Exposi-
ció Universal ab un *Noticiero* y encara gracias al
talent d' adaptació d' un Peris Mencheta al qui, si
se 'l pol discutir com á literat, no se 'l pot discutir
com á periodista coneixedor del *panyo*.

Vingué donchs *El Lliberal* á n' aquesta ciutat
desconeixedor del terreno que trepitjava, desconei-
xedor del esperit catalá, ignorant de lo que agrada
y de lo que repugna á la nostra gent. La segona
equivocació que sufrí la empresa del colega fou la
de prescindir en absolut de periodistas cataláns con-
sequent ab son ideal de fer un periódich á la madi-
lenya. Montá sos serveys tots ab la forasteralla més
ó menos bohemía que per aquí s' arrossega, arreglá
sas seccions baix lo clichè del més refinat *quinyo-
nisme* y després de molt bombo y anunci, després

de fer glatir durant llarch temps als seus futurs lle-
gidors després de ferse esperar com un nou *mannó*,
vinguè ab la surtida del primer número algo con-
semblant al *parto de los montes*, una repetició més d'
alló de *mucha planta y poca uva*.

Y desde 'l día de la surtida, las equivocacions han
anat endoyna. Explotant la curiositat malsana del
públich uns cops; revestint de proporcions sensa-
cionals fets insignificants, altrás vegadas; avuy en-
cerant al públich ab deliberats propòsits; demá
enlayrant personas y cosas que la gent coneix ja
en son just valor; ara venintnos á descubrir lo que
ja tenim olvidat de tant sapigut; després donant
exemple d' un servilisme de mal gust y ara, des-
prés y sempre donant sabó y donantse 'l á sí mateix,
El Lliberal de Barcelona hi resultat en tots y cada
un de sos números un periódich fora de registre á
forsa de volguer ser interessant, una desafinació,
una desentonació perpétua.

Son *famós* descubriments de la ignocencia de Sil-
vestre Lluís fou una planxa tant reforsada que ja
la voldrian molts arsenals estrangers pera forrar
los més poderosos acorassats que fabrican. Sa *espi-
ritual* creació de *Manos Blancas* resulta d' un *sno-
bisme demodé*, una invenció fanfarrona y poch avin-
guda ab lo caracter práctic catalá.

En una paraula; equivocació en lo fet inicial de
crear un periódich nou á Barcelona ahont tants n'
hi ha; equivocació al fer un diari *quinyones* alli
ahont si algùn de nou hi cab, ha de ser un periódich
á la catalana y equivocació, finalment en la manera
de portarlo, desde 'l número primer al últim surtit.

¿Què tè donchs d' estrany que no hagi arrelat
y que la empresa qu' esmersá sos cabals, veyentse
á sobre la *debacle* afluixi velas y plegui 'l ram á
mitjas suprimint una edició—la menos llegida—
y llicencihi caixistas y redactors y fins cridi á Ma-
drit á son director ab l' intent sens dupte de dau-
rarli la píndola y s' indiqui ja pera sustituhirlo al
cèlebre Bobo de Coria, que també es un *quinyones*
encare que mitj catalanisat pe 'ls molt anys de resi-
dencia?...

*
**

En aquest estat las cosas, convenia fer un acte
gran, un acte de ressonancia, un acte que popula-
risant el *Lliberal*, li conquistés las simpatias qu' ab
la lletra impresa no havia sapigut conquistar. Y fins
en aquest rengló sols se 'ls hi acudí fer un acte á la
madrilenya, una corrida de toros.

Pera motivarla faltava un pretext ¿no es aixó?
donchs un' altre quijotisme en porta; *extingir* la
mendicitat á Barcelona, creyentse allá en el abisme
profond de sa fatuitat *hidalga*, que la mendicitat
á Barcelona queda extingida *ipso facto* després d' un
ordenó y mando d' un periódich, quan valdria més
que tots els *Lliberals* d' Espanya influhissin en sas
respectivas localitats per evitar que vinguessin á
Barcelona las avalanxas de pobres forasters, que son
'ls que donan l' inmens contingent de la mendicitat
barcelonina.

Sistema per fer reproductiva la corrida de Bene-
ficiencia del *Lliberal*... ier. Lo tant socorregut d'
incensar als poderosos embutx cantlos un palco
á cambi d' un bombo ab retrato y tot, sense fixarse
que la burgesia catalana es en general tant poch

vanitosa que si dona diners, es per fugir d' exhibicions ridícules. Don. Sollicitar subvencions de las entitats oficials barceloninas, sense notar que si l' Ajuntament o la Diputacio donan una cantitat pe 'ls pobres del *Lliberal*, —los pobres d' ofici— será sustreyentla de la Beneficencia pública,—de 'ls pobres de debó,—als que ab prou feynas poden sostenir.

En fi; una serie d' equivocacions y de desatinos inflats per la vanitat pueril y bombejats pe 'l *quijsisme* ridicul y en el fondo, en el fondo de la qüestió, un periódich que s' ofega, un diari que projecta als quatre vents grans corridas de toros, com el náútrech cohets d' artifici, per cridar l' atenció; perque las ánimas piadosas vinguin en son auxili... ó resin una oració per ell.

Esperém la gran corrida y després veurém si en la próxima setmana de D fruits s' had' anar á portar una corona més á la gran Necrópolis, ahont jeuhen els innumerables *morts* de la Prempsa barcelonina.

RAMON BERENGUER.

A reveurer

A mon amich Joan Garcia.

SONET

Entre 'ls somnis encor de ta infantosa,
de llunyas terras vas venir un dia,
com tendre aucell que descobrir ansia
en un nou horitzó nova bellosa.

Ple d' il·lusions y ab l' ala ben extosa,
aqui has pogut nodrir ta fantasia,
y llensar per l' espay dolls d' alegria,
y deixar en mil cors ta imatge impresa.

Y ara vols retorná á la terra hermosa
que sigué ton bressol y ahont te erida
carinyosa una veu qu' es honros creurer,
Ves'hi, si en ella hi veus ta sort ditxosa;
Pro pensa ab un amich que no t' oblida
y, en lloch de dirte «adeu», diu «á reveurer»

J. GENDRE.

QUI JUGA, NO DORM

De dalt del colomar —Pepeta 't vaig *fi* r
fa tres ó quatre días,
qu' ab un tipo gomós —acostadets tots dos,
feyau mil *monerías*.

Que jo veure us pogués —á tú y al teu promés
n' estavau molt lluny d' osecas,
pués era fosch y á més —pera fé 'l desentés
estavau á las foscas

Tu ets un tipo bufó —que 't dich que Deu n' hi dó
y ell ab tu 's recreava,
y tots dos obrint l' ull —miravau de reull
á la gent que passava.

Poch us vau figurar —qu' á dalt del colomar
hi havia qui us prenia
la filiació, y á més —á tots dos us mirés
pensant: ¡Vés qui ho diria!...

Ell n' es fill del Vendrell —y 't dich que té un clatell
molt net, Pepeta hermosa;
y positivament —sab lo teu pensament
y qu' ets molt capritxosa.

Sab bé qu' ets un pendó —qu' aixecas lo porró
més de 'l qu' es necessari;

que sabs de murmurar —y que tens un parlar
que passa d' ordinari.
Sab qu' estant al costat —d' un home, l' estofat
se 't crema, nena maca;
y sab que lo teu nom —com ho sab ja tothom,
no está net de cap taca.
¡Figurat si sabent —tant positivament
que, t' agrada 'l lloillo,
no t' haurá dit temps ha —que 'l tastis per probá
qu' es un home molt pillo.
¡Com vols, tú, bona fló, —qu' un home per més bó
que siga y més tanasi,
després qu' ha fet de tú —lo que no ha fet ningú
(ó ha fet tothom), se casi?
Sabs poch de calculá —Pepeta, y 't será
la sort dificultosa.
Si fas així 'ls gegants —tindrás de vestir sants
ó fer *qualsevol cosa*.
La noya més... ¡cáram! —si sab tirar bé l' am
se casa desseguida.
Convé saber fingí —y al que vé per mal fi
enregar promte á dida.

RAMONA BROQUIL.

EPIGRAMAS

Lo clergue mossen Castanya
'nant á visitá als quartels
als presos per si volian
pendrer los sants sacraments,
va preguntarlo á un fulano
y va contestarli aquest:

—Jo m' he casat ab cinch donas
y per xó estich aquí pres;
Vel hi aquí el frequentar massa
sovintet els sacraments.

—Sempre menjo ab dos cuberts
diu, dantse tó, l' hereu Roca.

—Donchs jo noy, respón l' Eudalt
quan menjo, menjo ab la boca.

RAMÓN AMORÓS.

CANTAR

Lo desengany que vas dar-me
ab tos juraments de amor,
ha sigut la punyalada
mes gran qu' ha rebut mon cor.

MIS-TELA

COCO DE PALAFRUGELL.

Bolvas

Sempre la doná al marit
és qui diu —Ficat al llit.

Qui va al café y pren café,
senyal que te algun diné.

Qui te diners y no paga
es com qui estant bo du braga.

Qui *está* ple de pretensions
á tothom busca rahons

RAMONET DEL CAFÉ

FOGH NOU

—¿Com es qu' ara no 't veig al Edén, rateta?

—Ah gatet meu, ¿no ho sabias? Si 'm vols trobar has de venir al *Trianón*. Pero t' adverteixo qu' allí 'ls sopars més baratos son de 10 pessetas sense 'l Champany... T' ho aviso perque no vinguis sense cartera com al Edén.

MAS PRIMERAS RELACIONES

Desde aquell dia, que fou
á un temps de la ditxa nostra
p' incipi y fi, s' acabá
tot tracte entre jo y la noya...

Sense gosá ni 'l consol
d' una despedida dolsa,
vareig saber l' endemá
que 'l sabaté ab ira sorda
per separar'ns y també
per amagar sa deshonra,
va enviar la Monserrat
á un germá seu de Girona.

Lo temps, qu' es un bálsem suau
per las feridas més fondas,
poch á poch va anar guarint
las mevas y ab nova forsa
va bullir en lo meu pit
un afany de vida nova,
un desitj d' ardents plahers,
una obsessió per las donas
que 'm feu posar á l' aguayt
y perseguir á las mossas
ab més táctica que may
y ab una empenta més forta.

Ja estava romput el glas.
Tenia encara á la boca
la dolzor del goig primer
ab sas primicias sabrosas...
¡No anava, donchs, á deixar
—sent robust, fogós y jove—
pèrdres las disposicions
que en l' art de «me gustan todas»
tan tendre vaig demostrar
ab la morena ardorosa.

Y va durar un quant temps
que vaig empaytar'ho tot.
Las rossas y las morenas
de totas las condicions...
Las altras porque eran altas,
las nanas per lo bufó,
las grassas per lo opulentas,
las primas per semblar jonchs,

las xatas porque la penca
no 'm destorbava 'ls petóns,
las nassudas per l' adagi
«qui té bon nas»... té de tot...
Las xinxas saragateras
ab lo seu tuf de cotó,
las camiseras xamosas
que 'm feyan presents de colls,
las raspas y las modistas
y en fi, las de tots colors,
per un igual m' agradavan
y no feya distincions
entre filets y jamonas
y 'm llensava com un boig
alli ahont veyá unas faldillas
demunt d' un cosset xamós.

De saraus y societats
ne vaig córrer á trompóns
y entre mitj de cent carbassas
y entre mitj de mil pebróts
cullia las flors que queyan
...y moltissims escardots!

Aixis vaig anar curtintme
en las lluytas del amor
y adquirint l' amarga práctica
sobre las cosas del món...
¡Un goig entre moltas penas,
un plaher ab mil dolors!

Al fi, cansat ja de córrerla,
ab alguna arruga al front
y ab un regular bigoti
sobre 'l llabi superior,
vaig determinar casarme
quant mon pare va ser mort.

Ab mi 's cumpli aquell adagi
«Roda 'l món y torna al Born.»

Durant molt temps vaig fer tria
buscant entre 'ls meus recorts
la xicota coneguda

á qui dedicá un va-y-tot

¡Tasca inútil! Las que 'm feyan
més péssa, ó s' havian mort
ó be já estavan casadas
ó havian ja fet á tots.

Per fi, una nit... ¡Qui ho diria!
entremitj del esvalot
d' un bulliciós ball de máscaras,

una superba *Mignon*
mes rossa que 'l blat de Juny,
va dar-me 'l següent esbronch;
—Y ara?... d' ahont surts, poca pena?
Jo 't conech...

—Veyám ¿qui soch?
—¡Uy!.. es historia molt llarga
y per contarla ab repós
m' has de dá 'l bras...

—Ab delicia
¡Aqui 'l tens!

—Comenso, donchs;
Tu ets un que uns quants anys en-
sense pèl, casi un xicot, —rera
anavas fet un tarumba
oferint lo teu amor
darrera d' una sastresa
alta y rossa... tal com jo...

¿Te 'n recordas?
—Me 'n recordo
—Y, fins jo sé aquell amor
com va acabarse... Un cert dia
ella t' va dir; —Vés, mocós.
Torna quan tinguis bigoti
Digas... ¿no es vritat, aixó?
—Molt vritat

—Donchs, ab franquesa;
t' ho vas pendre massa fort
puig la mossas t' estimava
—¿M' estimava, dius?...

—Y molt;
en probas, qu' encar soltera
t' espera, per si la vols...
—Y ¿qui ets tu que m' ho proposas?
—Contesta primer... ¿si ó nó?
—¡La voldria veure!

—¡Mirala!
Y ab un gesto deliciós
va arrancarse la careta
mostrantme 'l celich contorn
d' aquell Carme encisera
¡la rossa de 'ls cabells de or!
que inspirá mos primers somnis
quan era encara un mocós...

M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ)

UN BON REMEY

Aquell dia, 'm vaig aixecar ab un fòrt doló al costat y... rès; cap á cal metje falta gent. Arribo y rin .. rin... obran; prencn número y entro en un saló ben arreglat y m' assento. Com una dotzena de cadiras de noguera ab assiento de cuyro, dugas cóosolas ab candelabros de bronzo, en una reconda un busto de Socrates y á l' altra, al frente el de Galeno era 'l moblatje del esmentat saló.

Hi havia unas deu personas entre grans y xichs.

De tant en tant;

—El número 9 ó 10, cridava ab veu fosca una minyona bastant lletja.

Jo ficava la mà á la butxaca y mirava 'l meu número; —El 15; encare 'n tenim per un rato.

Estant aixís, entrá una senyora, alta, esbelta y á simple vista ben formada.

Resultava que havia vingut mes gent y no quedavan més cadiras buydas llevat d' una qu' estava al costat meu y naturalment á n' aquella s' assentá dita senyora pero, ab un aire d' abandonament y de languidés extraordinaria que 'm va cridar la atenció.

—Tindría l' amabilitat de dirme 'l número que acaban de cridar, me va dir.

—Ab molt gust, encare qu' es mal número; el tretze.

—Mil gracias, digué sonrient.

—No s' ho mereix.

Y no va pasar d' aquí.

Vaig fixarme més detingudament ab ella y 'm va agradar.

Era moreneta, ab uns ulls grossos y negres... pero ab una expressió de fonda melangia, y uns llabis de coral ardents y vermells com foch, que deixant veure sos rengles de petites dents com perlas deyan, beséume.

Jo pensava; De quin mal deu patir aquesta bellesa. Es extrany, y la curiositat 's va apoderar de mí. El meu anhel, el meu desitj, el meu afany era sapiguer de qué patia aquella dona.

Aixís es que com volguent agafà conversa, vaig dir ab impaciencia;

—Dimontri, y qu' es pesat avuy el Sr. Doctor.

—Oh si, verdaderament m' estich fastidiant, res-pongué ella.

Y aixís varém comensar una conversació bastant animada.

—Si, donchs, lo qu' es avuy, cregui que hi han moltes malalties. Bé 's pot dir que no hi ha cap casa ahont no hi hagi algún malalt.

—Miri; jo m' havia trobat bè fins avuy; al aixecarme m' ha vingut un fort doló de costat, tant fort que m' hi determinat á venir aquí.

—En quant á mi, fa dias que vinch y no sé que tinch, nits que no acluco un ull, dolor de cap y cosas per l' istil.

—Res que hi farém; cosas de la vida.

Y mentres aixó deya, pensava;— M sembla que aviat trovaria un remey per aquesta fulana, pero la lletja criada ab sa veu fosca cridá.

—El 15 ¿qui 'l té?

—Servidó— Me despedeixo de la senyora y vaig entrá á veure que 'm deya 'l Galeno
¡Volen creure que casi bé 'm va desapareixer el mal, després d' haber conegut á la ex-vehina per moments?

Al entrá en lo gabinet.

—Y donchs, com ho tenim aixó? 'm digué 'l metje.

—Si; miri, avuy m' hi despertat ab un fort doló de costat que...

—Veyám, veyám y etc... aquí comensá una serie de preguntas y respostas y operacions que no son del cas.

Va receptá una mica de no sé qué barrejat ab no sé quinas indicacions y llestos... ¡un duro!

Al sortir vaig saludar cortésment á n' ella y mentres baixava l' escala ja no tenia ni gens ni mica d' aquell doló que m' había fet gastar un duro: gran miracle.

—Vamos, pensava, y si... ¡ah, quina idea! era al Passeig de Gracia, m' assento en una cadira de pago y espero.

¿Y si es casada? no, impossible no 'n feya pas la cara. Esperém.

Questió de tres quarts y va baixá, m' aixeco y la segueixo.

Quan coneguí qu' era oportú la vaig abordá. Mil disculpas perquè la molestava demanantli per acompanyarla... y cosas aixís.

Al últim va accedi... á que l' acompanyés. Vaig veurela després á casa 'l metje (encare que ja no tenia doó.)

Després la vaig visitá á casa seva.

Vam estimarnos y... ella 's va posá bona sense necessitat del Galeno.

Jo també!...

Y es que tots dos patíam del mateix mal... Tots dos sentíam un buyt per omplir en la nostra existencia... Buyt que si 's fixa en la part moral atrofia l' ánima; si ataca la part fisica, porta al histerisme...

ENRICH J. COSTA CABALLÉ.

Contradicció

A la entrada d' un museo hi havia un home guardiá qu' era jepich, garrell, borni... en fi, un home tant estrany que sols la seva figura de riure feya trencar: pro 'l bonich es que á las portas del museo ab lletres grans deya aixís: «Exposición de bellas artes» ¡¡Oy, tal!...

RAMPELLS.

AMOR DE DONA

Sols dugas cosas estima la dona bé y de vritat; los seus fillots, si 'n pot tindre y més que tot, son mirall.

QUIMET DE LAS COPLAS.

En moltes regions d' Espanya
 pel sol fet de protestar
 ja hi peta la gran castanya.

Invitat pel "Liberat"
 diumenge, si es que no plou,
 ja veurán a las Arenas
 com l' Arcalde hi mata un bou.

TEATROS

ROMEA

Lluyta de cacichs ó la elecció de regidors es lo titol del nou saynete del Sr. Ramón Vidales, estrenat lo dilluns passat y que com ell indica es una pintura de un dia de eleccions, habent son autor trasportat fidelment á la escena las ridiculas y tupinadas que 's fan en lo *sólemne* acte d' anar á votar.

Lo nou saynete sense ser superior als *Capituls matrimonials* del mateix autor, sigué molt aplaudit per son apropiat lleguatje y pintura de personatjes acertats.

En la execució se hi distingiren la Sra. Morera, y los Srs. Capdevila y Manso.

L' autor sigué ab justicia cridat al final del acte.

NOVETATS

Pera ahir dimecres estava anunciat un extraordinari concert dirigit per Mr. Bordes, director de la *Scola cantorum* de Paris, y en que hi debian pendre part lo notable *quarteto* del mateix, compost de Mlle. de la Reuviere (soprano) Mme. J. de la Mare, (contralt); Mr David (tenor); y Mr. Gebelin, (baix). En algunas pessas de conjunt, ademés hi habian de prestar son concurs l' Orfeó Catalá y una numerosa orquesta.

La setmana entrant ne parlarém degudament

Pera avuy está anunciada la inauguració de la temporada de hivern ab la companyia comich-dramática dels Srs. Piera y Buxens, sent la obra de debut lo conegut drama *El coronel Esteban*.

En los cartells fixats y programas repartits, hem vist lo important personal de la companyia y de la llista de obras novas que están en poder de la Empresa hi figuran entre altres: *Nuestra Señora de Paris*; *El hombre del organillo*; *Flór la gitana*; *Entre la vida y la muerte*; *El rey de los pilletes*; *Los mosqueteros* y *El conde de Saint Germaine*, propo-santse reproduhirne algunas que com *La pasada de la Madona*, resultarán casi novas per fer moltissims anys que no s' han representat

Sabent lo bon zel que anima á la Empresa aixís com á la Direcció, esperém se farà una fructifera temporada.

LE TRIANON

Aquest nou local, destinat á explotar lo género de las *demi-mondaines*, y del *sexo feo* que li agrada anar de *picos pardos*, ha sigut decorat ab un luxo extraordinari y per part de la Empresa no se ha planyut gasto de cap classe, á fi de que Barcelona se pugués dir que conta-va ab un *café chantant* pera poguer competir ab *Moulin Rouge* y altres per l' istil de Paris.

Las atraccions que figuran en l' escenari, per are son bastant fluixe-

tas, y sols sobressurten los excén-trichs Dolo, que son dos acróbatas notables.

Sabém que la Direcció veyent palpablement que se fá necessari que las *mademoiselles* no siguin tan *madams* y mes *selles*, ne te de contractadas algunas que donarán l' *opi* als *amateurs* de dit *café chantant*.

La innovació de ballarse lo *quadrille* á tota *forsa* en la platea, ha sigut lo número de mes atracció y de segur que continuará l' éxit.

En ell s' hi recreya la vista, sense necessitat de gemelos.

UN COMICH RETIRAT.

TRENCA - GLOSCAS

SOLUCIONS

A lo insertat en lo número anterior

Xarada.—*Ca-ma-ra-sa*.

Logogrifo.—*Ramonet*.

XARADA

Carta al amich en Serafi Poch

Hi rebut la teva carta que serveix per excusarte de vení 'l ball que farém la diumenje al nostre barri en el qual un gran xibarri poguerhi fer tots creyém. Puig que de nenas hermosas de la cara com las rosas no n' hi faltarán pas, no qu' ellas no saben pas di com has dit tu Serafi:

—Es que no soch balladó.

Ja que aixís sabs excusarte molt me complau enviarte un prospecte que 'm van dar, llegeixlo si vols cumpir puig que ja podrás venir si aprens avans de ballar.

Y tu que no 't ve d' un duro ni has de passar cap apuro per venir á Barcelona,

trobo qu' es un bon projecte Té; llegeix l' adjunt prospecte que 'm darás l' enhorabona.

ACADEMIA DE BALL

per lo mestre

DON JOSEPH GARRANYICH

Gran especialista en ball de *quint-quart*. També ensenya el ball de Societat pera poguer frequentar Societats, festas d' istiu y festas majors

Unich qu' en pocas lliçons ensenya als que may han ballat en Societats. Evita el *segón-quint-sis*, el desayre y lo ridicul als joves d' abdós sexes que ballan ab costum *hú-dos-tres-quart-quint*, y fa sortir d' un compromís á las personas de qualsevulga edat que pugan trovarse en ocasió de ballar.

NOTA En obsequi á las senyoretas que desitjin apendre de ballar el *dos-dos* sense que siga *tot*, hi ha una secció apart. de quatre á cinch de la tarde pera la mestra

D.ª CAROLINA GARRANYACH
ENSENYANSA HIGIENICA

GARRANYICH-GARRANYACH

Especial pera personas delicadas de salut; el ball no *dos-quint* sapi-guent de ballar, puig la persona que 's troba *dos-quint-tres* del ball es tan sols perque no ha rebut lli-ssóns d' un mestre.

NO HI HA CLASSES GENERALS
Lliçons á horas convingudas

CONDICIONS

Carrer de *cinch-girat primer*, Nú-mero 20, - Entressol.

Qué 't sembla? Sigas formal; g'vritat que aixó no 't va mal? per treuret del compromís t' espero pués amich Poch; disposa de mi, que soch ton servidor

MONTABLIZ.

LA TONGADA DE 'LS TENORIOS

—¿La hosteria del Laurel?...
 —En ella estóis, caballero ..
 —Que 't sembla d' aixó Miquel?
 —Noy, qu' estás fet un florero!

cop que 'm diu l' Arturo
 mate, pues, vida mia"
 fa tan rebé, que 'ls juro...
 á petons me 'l menjaria!

Don Juan y Doña Inés d' un teatro d'
 aficionats, á vint anys fetxa.

Vicente Segura

UN TENORIO MODERNISTA

Regalos als lectors

— DE —

LA TOMASA

CONDICIONS

1.ª Pera l'adquisició del regaló dintre de Barcelona, s'ha de presentar el *cupó* (no cal retallar-lo del periódich) en nostra Administració S. Ramón, 6, junt amb l'import corresponent.

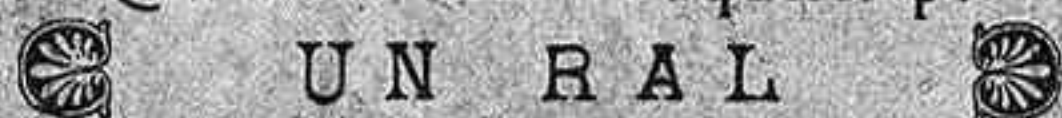
2.ª Los lectors de fora farán la mateixa operació, presentant el número al corresponsal respectiu, qui inutilitzarà el *cupó* y per son conducte rebrán l'exemplar.

3.ª Els cupóns primas caducarán al cap de vuyt dias ó avans si s'agotés l'obra anunciada.

4.ª Els corresponsals de fora tindrán el desquiento de costum, avisantnos cada setmana el número d'exemplars que desitjan se 'ls remeti ó ténen encarregats.

LA TOMASA
CUPÓ PRIMA N.º 7 (1)

Que dona dret á adquirir per

la joguina en un acte y en vers

Campi qui puga

original de JAUME PIQUET, qual
preu corrent es lo de

Una pesseta

(1) Caduca als vuyt dias ó avans si s'agotan els exemplars.

Campanadas

Perfi 'l senyor Amat ha fet una cosa digna d'aplauso y aquestá ha sigut lo nombrament del sargento de voluntaris d' Africa, don Lluís Baró pera 'l càrrech de vigilant de 'ls magatzems municipals.

L'agraciat, un de 'ls pochos supervivents d'aquella legió d'héroes que immortalisá lo nom de Catalunya al Africa, exerc a l'humildíssim ofici de llimpia botas pe 'ls carrers de nostra ciutat.

L'acció del Sr. Amat es digna d'alabansa pero deu tenirse en compte qu'aixó mateix ja podia ferse molts anys enrera y qu'encare quedan uns quants—pochos desgraciadament—d'aquels invictes legionaris que com el senyor Baró son acreedors á que l'Ajuntament 'ls hi allargui la mà.

Dilluns passat atravessavan 'ls carrers de Madrit dos individus decentment vestits, lligats colze ab colze y rodejats de *quindillas* y civils.

El públich 'ls veyá passar y 's preguntava ab curiositat y assombró qui serian aquells facinerosos qu'erán transportats ab tal luxó de forsas y en plé dia pe 'ls carrers més céntrichs.

Inútil pregunta. No podian ser més que periodistas. Y en efecte ho eran; eran dos redactors de «El Pueblo» de Madrit qu'havian escrit quelcóm que no fou del gust del fiscal.

La pregunta era inútil, porque ja es sapigut que á la presó en aquella forma, no més hi van á Espanya 'ls periodistas ó 'ls obrers.

Als lladres y als timadors quan van á la presó—que no hi van sempre—no 'ls faltan may tres duros ó crédit, entre 'ls mateixos *quindillas*, per agafar un cotxe.

En Massantini va estar l'altre dia al Palau real de Madrit per despedirse de la familia reynant, ab motiu de sa marxa á Méjich.

Busquém precedents; En Valero, en Calvo, en Vico, la Tubau, la Maria Guerrero han estat á América en distintas ocasions y en efecte, no se sab qu'avans de marxar fessin la visiteta en questió.

Una gloria nacional, en Santiago Ramón y Cajal, ja estar á América fa algú temps y en efecte no 's té noticia de que avans d'embarcarse anés á veure de quin color duyan el vestit els *alabarderos*.

Qui digui qu'aquí 'ls toreros
no tallan ei bacallá,
ó bé es que no té memoria
ó es que parla per parlá.

Ha causat gran sensació á Constantinopla lo fet d'haver sigut empresonats, bon número de magistrats, jutjes y empleats administratius acusats d'haver comés *chanchulleros* y d'haverse deixat comprar pe 'ls litigants.

Aixó, com dich, ha passat á Turquia, la nació que fa alguns anys anava á la qua de la civilisació europea.

Al lloch de Turquia s'hi ha posat Espanya, ahont lo d'empresonar jutjes y magistrats per haverse venut, succehirá quan arrivi la setmana aquella de 'ls tres dijous.

S'ha tornat á pujar la carn de badella la friolera de deu céntims per tersa.

En cambi no ha pujat cap abasteixedor desde terra á l'alsada d'un fanal per l'impuls d'una corda lligada al coll, issant aquesta corda uns brassos robustos.

Es una gran llástima que quan 'ls periódichs donan la primera noticia, no puguin acompanyarla ab la segona.

Farian las dugas un magnífich *pendant*.

Un pare de familia del carrer de Cervantes (Gracia) va barallarse ab la seva filla en ocasió que estavan dinant y per una mala resposta de la pubilla, va clavarli la forquilla qu'empunyava en mitj de la galta.

Vet aquí un plat nou; galta de noya maca al ast.

Per mes que, dit siga en honor de la veritat, jo preferiria 'ls palpissos, si com es de suposar son tendres y molsuts.

La caritat á Barcelona, ja vam dir setmanas enrera qu'era un mito. Nous datos venen á refermar cada dia aquesta afirmació.

L'altra nit esperavan á la porta del Assilo del Parque una cinquantena de pobres en sollicitud d'un soplug per passar la nit, qu'era per cert borrascosa y crua.

Mes las seráficas monjetas que 's cuydan del benéfich Assilo sols van admetre una vintena de pobres triant 'ls més joves y vigorosos, quan lo lògich y humanitari, si la lògica y la humanitat niessin en los cervells monjils, hauria sigut amparar als més ancians y decrepits.

Una trentena de pobres vells 's quedaren al carrer, per alegar las monjas que no hi havia prou llit per tots.

Suposant que aixó siga cert, queda en molt mal lloch l'Ajuntament que per un costat, aboca dugas mil pessetas al *Lliberal* per subvencionar una corrida de toros y per l'altre té la tacanyeria d'estolviar mitja dotzena de xavegas de palla porque uns quants vells deamparats puguin passar la nit á soplug.

Y ara pregunto jo. En la tria que van fer las monjetas quedantse 'ls pobres més joves y vigorosos ¿hi ha alguna segons fins?

¿Y, eran gayre cristians aquets fins?

Perque tot cal suposar ho de las célibes per forsa.

En Lerroux ja es fora.

Y apenas se n' ha anat, s' ha esbombat tot seguit, l' objecte de sa vinguda á Barcelona, lo misteri de sos banquets y meetings, qui 's cuidava dol gasto qu' ell feya y finalment lo que farà quan serà á Madrid.

Un aucell m' ho ha contat tot y si 'm prometen el secret m' atreviré á fer de rellotje de repetició.

En Lerroux va venir á Barcelona enviat pe 'l Govern, ab lo fi de carregar de cascos, entre ell y en Junoy, als demócratas y als obrers catalans per tirarlos demunt del catalanisme y guanyar las próximas eleccions municipals.

Els gastos han corregut á mitjas entre 'ls fondos secrets de Governació y 'ls qu' ha proporcionat el cassino fussionista, per compte de 'ls candidats del partit.

En proba d' aixó, s' ha de recordar qu' un banquet de 'n Lerroux y sos amichs al Falcó, va pagarse —perque 'ls comensals no tenian quartos— per un emissari del cassino fussionista.

S' ha de recordar també que 'l dia de la marxa en Lerroux va tenir una llarga entrevista en lo Govern civil ab lo Governador Sr. Socias. Per despedirse no seria, puig las entrevistas de despedida no han de ser llargas y menos entre 'l representant del Govern y un eterno revolucionario com se proclama en Lerroux.

Per lo que toca á lo que farà á Madrid també m' ho ha dit l' aucell.

Diu que per assentar la dictadura de 'n Weyler, fa falta un banch y el banch tindrà quatre potas... parlamentarias, á saber; El comte de las Almenas qu' ensabona al general desde 'l Senat; el *Capitan Verdades* que desde *La Patria* 'l compara ab Napoleón; en Junoy, qual amestat ab lo general mallorquí data d' antich y finalment en Lerroux que reventat ja el catalanisme á Barcelona (si no s' espatlla) farà un cambi de frente y pegant puntada de peu á «mis amigos, los ácratas» 's convertirá en home d' ordre y burges y fins... pagará al sastre.

Ara falta sapiguer lo que hi diuen los treballadors catalans ab tot aixó.

Perqué la profecia reeixirá, m' hi jugo un peix.

Com que l' aucell que m' ho ha contat es un deixeble del mateix profeta Xerimias.

El *salerós* Xirigotas está d' enhorabona. Ha trobat un desesperat que li edita tots els gargots que porta escrits á *La Publi* desde fa una colla d' anys.

Ab tant *fausto motivo*, 'ls drapaires de Barcelona han abaixat el preu de compra del paper per embolicar.

Presumen que s' haurán de menjar tota la edició *xirigoterá*.

Convé que 'l consell de Sanitat s' hi fixi y prengui providencias.

No vagin els venedors de comestibles á embolicar ab lo mencionat paper los queviures qu' expenen.

La salut pública se 'n valdria de menos.

Llegeixo que 'l sultá de Turquia, lo sultá roig com li diuen, lo sanguinari despota qu' ha fet vessar rius de sanch en la esclavizada Armenia, está gravement mala t de mal de pedra fins al punt de que si un cirurgiá alemany no surt ayros d' una operació qu' ha de ferli, Abdul Hamis es home á l' aygua.

¡May menos!

Imitant á n'en Manuel del Palacio que ho digné referintse al general Narvaez, pot dirse qu' al sultá roig, el cor li ha baixat á la bossa de la urina.

Vet' aqui la pedra que 'l fá patir.

Y de la guardia municipal ¿qué?

Lo senyor Amat, animat de bons desitjos —segons diuen— doná la *llaua* al senyor Vilaseca, antecessor del senyor Cases porque—siga dita la veritat—com á comandant, ho feya anar bastant malament.

Lo nostre arcalde volgué nombrar un nou comandant de més talent, de més pesquis, de més serietat, de més energia qu' aquell. En una paraula, un comandant qu' estés á la altura del més jove y més caminador dels arcaldes de real ordre.

Y fou nombrat lo senyor don Manel Cases, molt senyor meu á qui no conech, no més que pera servirlo... en segons quinas cosas.

Pero aquet no nbrament-lo qu' es per ara—no ha donat cap resultat bó pera Barcelona.

Passan dias y més dias y 'l talent del senyor don Manel Casas, ni 'l seu pesquis, ni la seva serietat, ni la seva energia no se li vehuen per cap costat.

La guardia municipal—es trist lo confessarho—no es més digna ni te més prestigi que quan estava á mercé del anterior comandant. Parlant clar, está pitjor qu' en la tristement célebre época de 'n Vilaseca.

D' ensá que 'l senyor Cases se 'n cuyda, ni sisquera los municipals han après de posarse bé 'ls guants, qu' es l' única innovació que nostre grrran home ha introduit en lo cos.

No altra cosa 's pot esperar d' arcaldes nombrats per real ordre y de comandants elaborats á imatge y semblansa d' aquets arcaldes.

Basta visitar una vegada tant sols lo cuartelillo de la Plassa de Santa Catarina pera ferse cárrech d' una veritat com un temple. Si als municipals se 'ls tracta com á bestias, no poden cumplir, donchs, com á personas.

Alló, més qu' un cuartelillo, es una cunillera, una *pernera*.

De qué li serveix al senyor Amat l' anar tant assovint amunt y avall y presumir y passejar la seva interessant figura. ¿Per més qu' als únichs que se 's passeja es als barcelonins.

Senyor Amat; ¿ahont es aquesta serietat y aquesta energia?

La muller de nostre inseparable company de Redacció en Joseph Barbany (*Pepet del Carril*) ha donat á llum (ab colaboració del seu marit) una nena que posa de relleu las envejables fácultats de pare y mare de sos autors.

Celebrém l' éxit y tenim confiança que no será l' última vegada de poguer felicitar als pares de la criatura per la reincidencia.

Pepet, salut y pessetas y forsa á las... etc. etc.

CORRESPONDENCIA

Joseph Puigadas Truch. Aceptat y muchas gracias. — *C. Morera y Font* No m' acaban d' agradar. — *Pere Font Níelfa* Aprofitaré "Lo Elenyater". Lo demés no 'm fa 'l pes. *J. Cristiá.* Dos epitafis. — *Emili Bosch y Viola.* Aceptat y gracias. — *Albertet de Vilafraca.* M' quedo ab un epitafi y un trenca closcas. — *J. Montabliz.* L' Aniversari no va. Sols serveixen algunas xaradas.

Rampells. Aprofitaré molta cosa. — *Esparragueri.* Queda acceptat. — *T. Olivé* No serveixen. — *Ayguafreda.* Excepto las curtas, lo demés serveix. — *Q. K.* No resulta. — *A. Ribas Ll.* Aceptat. — *J. Arrés.* Idem. — *Platon Peig.* Uns quants «Impossibles». — *Ramonet del Café.* Queda acceptat „No val á badá“.

Quedan muchas cartas per contestar.

EL "SPORT" DE MODA

El record de la pau cristiana.

TALONARIS

— PERA —

apuntacions del sorteig de Nadal

Magnificament litografiats e impresos a dugas tintas ab l'alegoria de la Fortuna

Los de 100 fullas, a 80 céntims

" " 50 " a 50 "

Ventas al per Major y Menor

Litografia Barcelonesa

— DE —

Ramón Estany

6, Carrer de Sant Ramon, 6. - BARCELONA

Als senyors Corresponsals de LA TOMASA, llibreters, kioscos y demés punts de venta, se 'ls farà lo desquento acostumat.

COSTA

HIVER

28350